

Klasik Batı Müziği'ni nasıl dinlemeli

Viyolonsel sanatçısı ve öğretim üyesi Doç. Dr. Ozan Tunca (35) konserlerine slaytlı sunumlar ve çaldığı parçalarla ilgili açıklamalar katıyordu. Tarzı beğenilince klasik müziği tanımayanlara özel sunumlar yapması için talep gelmeye başladı. Araştırmaya girişti ve klasik müzikte insanları korkutan, anlaşılmayan, soğuk gelen noktaları bulup çıkardı. Cevapları önce bir konferansa, sonra bir kitaba dönüştürdü. Bu güne kadar 2 bin 500 öğrenciye ve birçok yetişkine klasik müziğin nasıl dinleneceğini anlattı. Bu pazar günü 16.00'da Kadıköy'deki Süreyya Operası'nda bir konferans daha verecek. Bu konferansın bir yeniliği de var: Konuşmanın arasında piyanist Zöhrab Adıgüzelzade ile birlikte piyano- viyolonsel parçaları da seslendirecek.

Ayten SERİN

Ozan Tunca müzik yaşamına 1984'te Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuarı'nda başladı. ABD Louisiana Eyalet Üniversitesi'nde Yüksek Lisans, Florida Eyalet Üniversitesi'nde Müzik Doktorasını tamamladı. Birçok yarışmada ödül aldı, Çellistanbul Viyolonsel Dörtlüsü ile pekçok festivale katıldı.

Evde - Arabada- Her yerde 60 Dakikada Klasik Müzik kitabının içinde klasik müzik örnekleri olan bir CD de çıkıyor. Satın alımlar Alın Nokta Körlük Vakfı'na da bir CD bağışlanmış oluyor.

YETİŞKİNLER DE ÇOK İLGİ GÖSTERDİ

Konferanslar sadece okullarda olmadı, bir çok yetişkin de katıldı. Ozan Tunca bu konferansın kendilerini nasıl etkilediğini anlatan öğrenci kompozisyonlarını okuduktan sonra bir kitap yazmaya karar

verdi. Böylece bu yıl ocak ayında "60 Dakikada Klasik Müzik" Boyut Yayınları'ndan çıktı. Ardından Kadıköy Belediyesi Süreyya Operası'nda aynı konferansı vermesi için teklif geldi. Tunca bu konferans için, özel bir sunum hazırladı. Normalde hazırladığı bir metni okuyor, resimler gösteriyor ve CD çalıncadan örnekler dinletiyordu. Ancak Süreyya Operası için hazırladığı programda

da piyanist Zöhrab Adıgüzelzade ile birlikte viyolonsel piyano resitalinden beş küçük parçayı seslendirecekler. 70 dakikalık konferans, viyolonsel piyano örnekleriyle birlikte 90 dakika sürecek.

NEDEN KLASİK MÜZİK DİNLEYEYİM?

Ozan Tunca, klasik müzikle ilgili önyargılara kısa cevaplar vermeye çalışıyor: "Klasik zamanın eskitemediği demek. Klasik rock, klasik Türk sanat müziği, klasik romanlar var. Klasik müzik de zamanın eskitemediği uluslararası bir müzik. 'Ben bir Türküm bunu neden dinlemeliyim?' sorusuna da cevap veriyorum. Ulusal kültür çok önemli. Ama Türkiye tek başına yaşamıyor, uluslararası kültürün de bir parçasıysak uluslararası sanatlardan da haberdar olmamız gerekiyor."

Tunca, 'klasik müziği neden dinleyelim' sorusunun cevabını şöyle veriyor: "Beni sakinleştiriyor, uyuyamadığımda dinliyorum, ders çalışırken dinliyorum, çocukları daha zeki yapıyor diyenler vardı.

DİNLERKEN NELERİ FARK ETMEYE ÇALIŞALIM?

- **Değişen duyguları:** Seslendiren kişi bir müzik parçası içinde değişen duyguları kendisi de duyup ikna edici bir şekilde aktarmak ister. Bunu fark etmek gerekir.
- **Ses yüksekliği değişimini:** Klasik müzik sesin volümünü sıklıkla değiştirir. Güçlü çalınınca insanları heyecanlandırmak istiyoruz. Hafif çalınca bazen çok daha özel şeyleri hissettirmek için yapıyoruz.
- **Hız farklılıklarını:** Klasik müzik tempoyu değiştirerek de insanları heyecanlandırıyor ya da sakinleştiriyor.
- **Çalgıların birbirinden farklı**

tınlarını: Bir parçayı tanımaya başlayınca yaylılardan duyunca değişik, bakır çalgılardan duyunca değişik bir renk verdiğini anlarsınız.

■ **Melodileri:** Bir klasik müzik parçası içinde melodiler vardır. Mesela Barok Dönem'de melodiler daha kısa tutulmuş fakat Klasik Dönem'de daha kolay anlaşılır ve simetrik melodiler var. Romantik Dönem'de melodiler çok uzun soluklu. Hepsinin etkileri farklı.

■ **Ritm:** Ritm de melodiye şekil veriyor. Konferansta bir müziği değişik ritimlerle dinleterek onlara ritmin etkisini gösteriyorum.

MERAK ETTİKLERİNİZ

- **Konserlere nasıl ulaşılır?** Şehrinizdeki konserleri gazetelerden, panolardan, internetteki şehir rehberlerinden, konser salonlarının web siteleri veya sezonluk broşürlerinden takip edebilirsiniz.
- **Konserin nersinde alışırsınız?** Herkese konserde hangi parçalar ve kaç bölüm olduğunu gösteren yazılı bir program veriliyor. Örneğin bir parçanın tek bölümlü olduğu belliyse sonunda alkışlanabilir. Ama 3 bölümlü bir sonat varsa iki bölümün arasında alkışlamamak gerekiyor. Bir de alkışa sıra gelince çoğunlukla

Klasik müzik ile terapi bile var. Evet, fakat biz klasik müzik sanatçıları müziğimizi bunun için üretmiyoruz. Konser vererek, canlı bir şekilde sanatı onlara ulaştırmak için müzik yapıyoruz."

Ozan Tunca'nın hazırladığı Beni Klasik Müzikle Tanıştır Projesi ile

müziyen dinleyiciye bakar; bunun dışında mümkün olduğunca seyirciye bakmazlar.

■ **Konser için ne giymeli?** Çok samimi olmadığınız bir insanın evini ziyarete giderken nasıl giyiniyorsanız öyle giyiniz. Mesela şort ya da parmak arası terlikle gitmezsiniz. Kot giyebilirsiniz ama lekeli veya yırtık olmaz. Gereğinden fazla rahat veya rahatsız kıyafetler giymek gerekiyor. Örneğin bir pazar öğleden sonrasında gerçekleşen aktiviteye smokinle gelmek de olmaz.

bu konferansları Türkiye'nin başka kentlerinden gönüllüler gerçekleştirmeyi planlıyor. Burdur, Kayseri, Eskişehir, İstanbul, İzmir, Kocaeli ve Ankara'da gönüllüler bu dersleri verecek. (Konferanslarla ilgili bilgi için www.ozantunca.com)

Ozan Tunca Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuarı öğretim üyesi, viyolonsel dersleri veriyor. Viyolonsel kuarteti Çellistanbul'un da üyesi. "Klasik Batı Müziğini Nasıl Dinlemeli" konferanslarına başlaması talep üzerine olmuş: "Konserlerimin tümünü bir slayt gösterisi ile yapıyorum. Sunumda çaldığım eserlerin tarihi üzerine bir yazı oluyor. Konserin başında ve sonunda müzik sisteminden bir giriş ve kapanış müziği de çalıyorum. Bunun o ağır havayı ortadan kaldıracığını düşünüyorum."

Bu konserlerden birine gelen Bilkent Üniversitesi Edebiyat Fakültesi öğretim üyeleri, Tunca'dan, öğrencilerini yönlendirecek bir şey hazırlamasını istemiş.

Tunca önce dünyada bu konuda neler yazıldığını incelemiş. Sonra profesyonel müzisyen olmayan birinin konsere gittiğinde nasıl bir duygu hissettiğini: "Nelerden rahatsız olabilir, hangi konularda kendini güvensiz hissedebilir. Hayatında hiç konsere gitmediyse bileti nereden alacak, konser ne kadar sürer, orada sıkılacak mı? Bunların hepsini düşündüm. Sonra bir sanatçı olarak bunun altına bir şeyler ekledim. Klasik müzikten anlamıyorum diyenlerin, içindeki katmanları anlayamadığını gördüm ve bunları onlar için açmayı düşündüm. Klasik müziği oluşturan öğelere tek tek indim. Bu şekilde sistemim de oluşmuş oldu. Bazı konferansları benim gibi konservatuvarda viyola hocası olan eşimle birlikte sunduk. 20'ye yakın konferans verdik ve 2 bin 500 öğrenciye ulaştık."